

СТАНОВИЩЕ

ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА ДОКТОРАНТА ИВАН КЮРАНОВ НА ТЕМА
„РОЛЯТА НА ФОТОГРАФИЯТА ЗА ФОРМИРАНЕТО НА ИНОВАТИВНИТЕ
ТЕНДЕНЦИИ В СЪВРЕМЕННОТО БЪЛГАРСКО ИЗКУСТВО (1989 – 2010)“.

Дисертационният труд на Иван Кюранов, докторант към катедра „Изкуствознание“ (Магистърска програма „Фотография“), интерпретира проблемът за фотографията като ключов феномен при формирането на иновативните тенденции в съвременното българско изкуство през последните три десетилетия. Като негов научен ръководител искам да подчертая, че този текст е убедителен, защото е писан от човек, за когото фотографията не е абстрактно понятие или една от „даденостите“ на съвременния крайно технологизиран свят, а съдба, с която той е свързан още от ученическите си години. Избраната от Иван Кюранов тема е актуална и напълно дисертабилна.

Преди да пристъпи към конкретиката на темата, съвсем правилно, в първата си глава, докторантът прави обобщаващ преглед на развитието на иновативните форми в българското изкуство. Той изтъква, че още в края на 70-те години на XX в. художниците започват да преодоляват своята дълбока социокултурна обремененост. В основните глави на труда е посочено и доказано, че фотографията заема значимо място сред новите форми на изкуство около и след политическите промени от 1989 година. Ролята ѝ се оказва изключително важна за развитието на така нареченото “неконвенционално” изкуство, което поставя основите това, което днес определяме като съвременно изкуство. Съществена промяна е установяването на фотографията като самостоятелна медия, която се съизмерва с класическите медии и техники. Така при създаването на много произведения през този период, образите са заимствани от фотографски изображения. Кюранов подробно изяснява как фотографски манипулираните образи пренасят своята документална стойност в

структурата на нови концептуални творби. Проучването на художествената практика в периода между 1989 и 2010 година показва, че съществуват няколко различни, устойчиви линии на развитие, при които въздействието на фотографията и фототехниките водят до появата на нови решения. Най-важният момент в тази дисертация е проучването на начините по които фотографията е използвана като медия в чистата си форма, но за целите и нуждите на съвременното изкуство, където образът е концептуализиран по специфичен начин. Изяснено е прилагането на различни фотографски подходи на заснемане, като студийни, документални и други нестандартни и експериментални методи. В дисертацията е изтъкната и появата на нови взаимодействия между живописиста и фотографията, като правилно е отбелязано, че тази тенденция се засилва през първото десетилетие на XXI век. Съвсем правилно докторантът посочва, че и на световните форуми за изкуство живописиста и фотографията си партнират все по-често за сметка на неоконцептуалното изкуство, владеещо тези територии през 90-те години на XX век.

Така в настоящата дисертация се поставя нов проблем за актуалната практика на изкуството на фотографията, като се изследват приносите на тази медия като специфичен език в съвременните „светове на изкуство“. Изследването обобщава основните художествени стратегии с достатъчна доза конкретика. Иван Кюранов посочва най-значимите автори, които реализират творчеството си чрез различни аспекти на езика на фотографията. Така той очертава най-важните аспекти, които фотографията внася в развитието на иновативното изкуство на прехода, а днес и на съвременното постконцептуално изкуство.

Несъмнено, провеждането на подобно проучване е от голямо значение за човек, който преподава в магистърската програма „Фотография“ на НХА, а това означава, че е важно и за нашите студенти. Затова препоръчвам този труд да бъде публикуван като книга. Вероятно това ще бъде първата книга у нас, която ще говори за промените в нашето изкуство през гледната точка на фотографията.

В заключение, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторанта Иван Кюранов.

Проф. д. изк. Свилен Стефанов

24. 11. 2014 г.